

OSNOVE GEOINFORMATIKE

Neki pojmovi i definicije iz teorije grafova,
Osnove teorije skupova

Teorija grafova

- matematička disciplina iz područja kombinatorike i diskretne matematike koja se bavi proučavanjem grafova

Matematička definicija grafa

Graf G je uređena trojka $G = (V(G), E(G), \varphi_G)$ koja se sastoji od:

- nepraznog skupa $V = V(G)$, čiji su elementi **vrhovi** od G,
- skupa $E(G)$ disjunktog sa $V(G)$, čiji su elementi **bridovi** od G i
- **funkcije incidencije** φ_G , koja svakom bridu od G pridružuje neuređen par (ne nužno različitih) vrhova od G.

Ponekad se $G = (V(G), E(G), \varphi_G)$ skraćeno piše $G = (V(G), E(G))$ ili $G = (V, G)$.

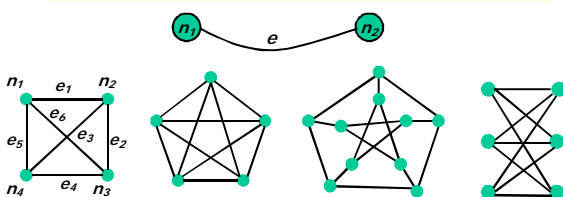
Pojednostavljena definicija grafa

Graf je definiran s dva odvojena skupa:

- skupom čvorova (*engl. nodes*)
 $N = \{n_1, n_2, n_3, n_4, \dots, n_N\}$
  - i
  - skupom grana, lukova (*engl. edges, arcs*)
 $E = \{e_1, e_2, e_3, e_4, \dots, e_E\}$
- i s pripadnim odnosima među njima.

Prikazivanje grafa

Graf se prikazuje točkama za čvorove i linijama između točaka (lukovima) kao prikazom incidentnih odnosa.

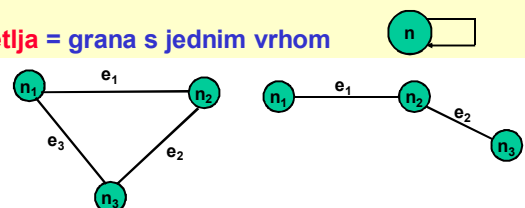
Nekoliko primjera grafova

Neki osnovni pojmovi i definicije ...

susjedni čvorovi = dva čvora incidentna s nekom granom

susjedne grane = dvije grane sa zajedničkim čvorom

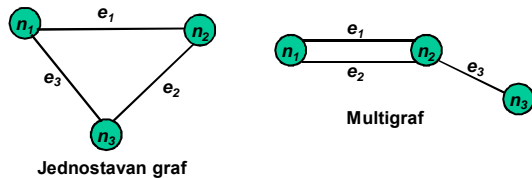
petlja = grana s jednim vrhom

Neki osnovni pojmovi i definicije ...

jednostavan graf = graf koji nema petlji ni dvije grane koje spajaju isti par čvorova

multigraf = graf koji nije jednostavan

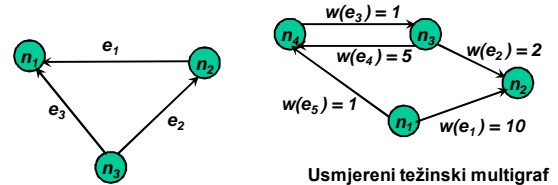
Jednostavan graf

Multigraf

Neki osnovni pojmovi i definicije

usmjereni graf (digraf) = graf kojemu je svaka grana orijentirana

težinski graf = graf u kojem je svakoj grani pridružen realan broj – težina grane $w(e)$

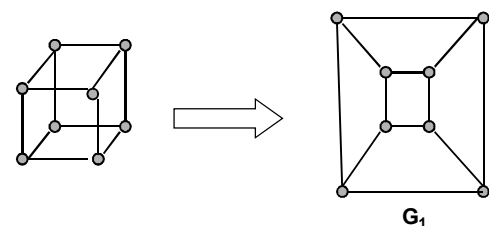
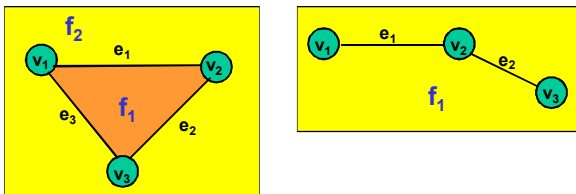
Usmjereni jednostavan graf

Usmjereni težinski multigraf

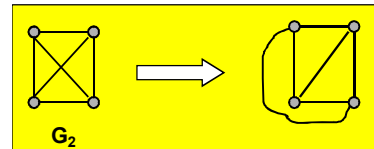
Planaran graf (engl. planar graph)

planaran (ravninski) graf = graf koji se može nacrtati u ravnini tako da se grane sijeku samo u čvorovima

Ravninski graf dijeli ravninu na područja koja se zovu **strane** (engl. face) grafa.

G_1

Planarni grafovi

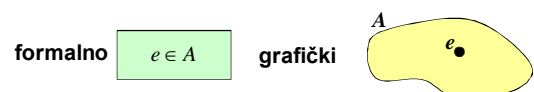
Osnove teorije skupova

Skup = intuitivno, definirana zbirka objekata

Objekti od kojih se skup sastoji nazivaju se **elementi** ili **članovi** skupa.

Prazni skup = skup bez ijednog elementa.
Oznaka $\emptyset$.

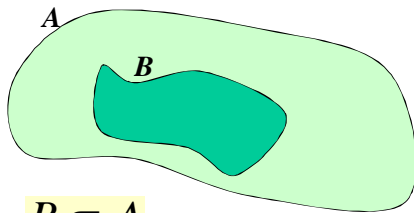
Za svaki element e i skup A , treba biti potpuno jasno da li je e član skupa A

ili nije

Podskup

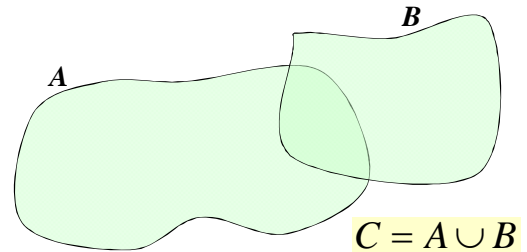
$$B \subseteq A$$

$$\forall x: (x \in B \Rightarrow x \in A)$$

B je podskup od *A* (*A* je nadskup od *B*)

Unija skupova

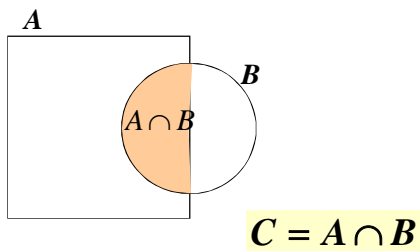
Ako $C = \{x | x \in A \vee x \in B\}$, tada pišemo $C = A \cup B$ i kažemo da je skup *C* unija skupova *A* i *B*

$$C = A \cup B$$

Presjek skupova

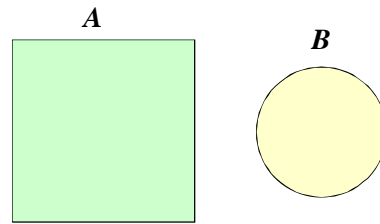
Ako $C = \{x | x \in A \wedge x \in B\}$, tada pišemo $C = A \cap B$ i kažemo da je skup *C* presjek skupova *A* i *B*

$$C = A \cap B$$

Disjunktni skupovi

Ako je $A \cap B = \emptyset$, tada kažemo da su *A* i *B* disjunktni skupovi (skupovi bez zajedničkih elemenata).

$$A \cap B = \emptyset$$

Jednaki skupovi, pravi podskup

Kažemo da su skupovi *A* i *B* jednaki ili $A = B$ ako

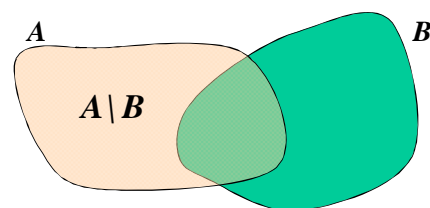
$$(A \subseteq B) \wedge (B \subseteq A)$$

Ako $A \subseteq B$ i $A \neq B$ kažemo da je *A* pravi podskup od *B* i pišemo $A \subset B$

Razlika skupova

Razlika skupova *A* i *B*:

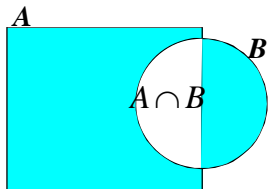
$$A \setminus B = \{x | (x \in A) \wedge (x \notin B)\}$$

Simetrična razlika

Simetrična razlika skupova A i B :

$$A \Delta B = (A \cup B) \setminus (A \cap B)$$

Komplement skupa

Neka je U skup koji je nadskup svih razmatranih skupova razmatranog problema.

$$A^c = U \setminus A$$

A^c nazivamo komplement od A .

